

Avrupa Konseyi Anlaşmalar Serisi - No. 197

Avrupa Konseyi
İnsan Ticaretine Karşı Eylem
Sözleşmesi

Varşova, 16 Mayıs 2005

Giriş

Avrupa Konseyine üye ülkeler ve işbu belgenin diğer imzacıları,

Avrupa Konseyinin amacının üye ülkeler arasında daha güçlü birlik oluşturmak olduğunu göz önünde tutarak,

İnsan ticaretinin insan hakları ihlali ve insanlığın onuruna ve bütünlüğüne karşı suç oluşturduğunu göz önünde tutarak,

İnsan ticaretinin mağdurların esaretiyle sonuçlanabileceğini göz önünde tutarak,

Mağdurların haklarına saygının, mağdurların korunmasının ve insan ticaretiyle mücadelenin üstün amaç olması gerektiğini göz önünde tutarak,

İnsan ticaretiyle mücadeledeki tüm faaliyet ve girişimlerin, ayrımcı olmaması ve toplumsal cinsiyet eşitliğini ve çocuk haklarına dayalı yaklaşımı dikkate alması gerektiğini göz önünde tutarak,

Üye Ülkeler Dışişleri Bakanlarının, Bakanlar Komitesinin 112 nci (14–15 Mayıs 2003) ve 114 üncü (12–13 Mayıs 2004) oturumlarındaki Avrupa Konseyi tarafından insan ticareti konusunda güçlendirilmiş eylem çağrısında bulunan beyanatlarını hatırlayarak,

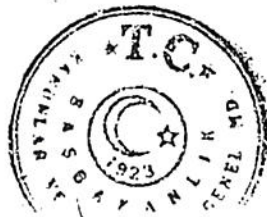
İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme ile ek Protokollerini (1950 tarihli) hatırd tutarak,

Avrupa Konseyi üyesi ülkeler Bakanlar Komitesinin; çocukların ve genç yetişkinlerin cinsel istismarı, fuhşu, müstehcenliği ve ticaretine ilişkin R (91) 11 sayılı Tavsiye Kararını; tanıkların tehditle sindirilmesi ve savunma haklarına ilişkin R (97) 13 sayılı Tavsiye Kararını, cinsel istismar amaçlı insan ticaretiyle mücadeleye karşı eyleme ilişkin R (2000) 11 sayılı Tavsiye Kararını, çocukların cinsel istismara karşı korunmasına ilişkin Rec (2001) 16 sayılı Tavsiye Kararını, kadınların şiddete karşı korunmalarına ilişkin Rec (2002) 5 sayılı Tavsiye Kararını hatırd tutarak;

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin, Avrupa Konseyi üyesi ülkelerde kadın ticareti ve zorla fuhşa ilişkin 1325 (1997) sayılı Tavsiye Kararını; Avrupa'da kadına yönelik şiddete ilişkin 1450 (2000) sayılı Tavsiye Kararını; kadın ticaretine yönelik kampanyaya ilişkin 1545 (2002) sayılı Tavsiye Kararını; kadın ticareti ve fuhşuyla bağlantılı göçe ilişkin 1610 (2003) sayılı Tavsiye Kararını; Avrupa'da organ ticaretine ilişkin 1611 (2003) sayılı Tavsiye Kararı; Hane hizmetkârlarının esareti: kulluk, dil öğrenme fırsatı yakalamak için yiyecek ve oda ücreti karşılığında yanında kaldıkları ailenin çocuklarına bakan ve gündelik ev işlerine yardım eden çoğunlukla genç yabancı şahıslar ve mektupla sipariş edilen gelinlere ilişkin 1663 (2004) sayılı Tavsiye Kararını hatırd tutarak;

İnsan ticaretiyle mücadeleye ilişkin 19 Temmuz 2002 tarihli Avrupa Birliği Konseyi Çerçeve Kararını, cezai kovuşturma sırasında mağdurların durumuna ilişkin 15 Mart 2001 tarihli Avrupa Birliği Konseyi Çerçeve Kararını ve insan ticareti mağduru veya yasadışı göçü kolaylaştıran eylemlere maruz kalan ve yetkili makamlarla işbirliği yapan insan ticareti mağduru üçüncü ülke vatandaşlarına ikamet izni verilmesine ilişkin 29 Nisan 2004 tarihli Avrupa Birliği Konseyi Yönergesini hatırd tutarak,

Birleşmiş Milletler Sınırışan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesini ve İnsan Ticaretinin; Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesi, Durdurulması ve Cezalandırılmasına

ilişkin Tamamlayıcı Protokolünü, bunlar tarafından getirilen korumanın ileri götürülmesi ve kuralların geliştirilmesi maksadıyla dikkate alarak,

İnsan ticaretiyle mücadele alanıyla ilgili diğer uluslararası hukuki araçları dikkate alarak,

İnsan ticareti mağdurlarının insan haklarına odaklanan kapsamlı uluslararası hukuki düzenlemeye ve özgün izleme mekanizması kurulmasına duyulan ihtiyacı dikkate alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır;

Bölüm 1 – Amaçlar, kapsam, ayrımcılık yapmama ilkesi ve tanımlar

Madde 1 – Sözleşmenin amaçları

- 1 İşbu Sözleşmenin amaçları şunlardır;
 - a insan ticaretini, toplumsal cinsiyet eşitliğini güvence altına alarak önlemek ve mücadele etmek,
 - b toplumsal cinsiyet eşitliğini güvence altına alarak, insan ticareti mağdurlarının insan haklarını korumak, mağdurların ve tanıkların desteklenmeleri ve korunmaları için kapsamlı bir çerçeve oluşturmak, ilaveten etkili soruşturmayı ve kovuşturmayı teminat altına almak,
 - c İnsan ticaretiyle mücadele faaliyetlerinde uluslararası işbirliğini teşvik etmek.
- 2 İşbu Sözleşme, Sözleşme hükümlerinin Taraflarca etkin olarak uygulanmasını sağlamak amacıyla, özgün bir izleme mekanizması kurar.

Madde 2 – Kapsam

İşbu Sözleşme, ulusal veya sınıraşan olup olmadığına, örgütlü suç olup olmadığına bakılmaksızın insan ticaretinin her şekli için uygulanır.

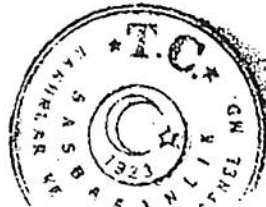
Madde 3 – Ayrımcılık yapmama ilkesi

Taraflarca İşbu Sözleşme hükümlerinin, özellikle de mağdurların haklarının korunmasına ve ileri götürülmesine ilişkin önlemlerden yararlandırılmalarında, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer görüş, ulusal veya toplumsal köken, bir ulusal azınlığa ait olma, malvarlığı, doğum veya diğer mevkiler gibi herhangi bir temelde ayrımcılık yapılmaksızın uygulanması sağlanır.

Madde 4 – Tanımlar

İşbu Sözleşmenin amaçları için:

- a "İnsan ticareti", kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidiyle veya diğer zorlama biçimleriyle, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma veya kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetimi olan kişilerin rızasını elde etmek için kazanç veya çıkar sağlanması yoluyla kişilerin istismar amaçlı tedarik edilmesi, nakli, sevk edilmesi, barındırılması veya teslim alınması anlamına gelir. İstismar terimi, asgari olarak, başkalarının fuşunun istismar edilmesini veya cinsel istismarın başka biçimlerini, zorla çalıştırmayı veya hizmet ettirmeyi, esareti veya esaret benzeri uygulamaları, kulluğu veya organların alınmasını içerir;

- b İşbu maddenin (a) bendinde belirtilen istismar maksadıyla yine (a) bendinde sayılan araçlar kullanıldığı takdirde "insan ticareti" mağdurunun rızası geçersizdir.
- c Çocuğun istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması, işbu maddenin (a) bendinde öngörülen yöntemlerden herhangi birini içermese bile, "insan ticareti" olarak kabul edilir;
- d "Çocuk" 18 yaşın altındaki herhangi bir kişi anlamına gelir;
- e "Mağdur" işbu maddede tanımlandığı biçimde insan ticaretine maruz kalan herhangi bir gerçek kişi anlamına gelir.

Bölüm II – Önleme, işbirliği ve diğer tedbirler

Madde 5 – İnsan ticaretinin önlenmesi

- 1 Her bir Taraf, insan ticaretinin önlenmesi ve insan ticaretiyle mücadelede sorumlu muhtelif birimler arasında ulusal eşgüdümün kurulması veya güçlendirilmesi için tedbirler alır.
- 2 Her bir Taraf, insan ticaretinin önlenmesi için araştırma, bilgilendirme, bilinçlendirme ve eğitim kampanyaları, sosyal ve ekonomik girişimler ve eğitim programları yoluyla özellikle insan ticaretine karşı savunmasız kişilere ve insan ticareti alanında çalışanlara yönelik etkili program ve siyasaları oluşturur ve/veya güçlendirir.
- 3 Her bir Taraf, 2 nci fıkrada belirtilen tüm siyasa ve programların geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesinde insan haklarına dayalı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin kaynaştırılması ve çocuğa duyarlı yaklaşımı teşvik eder,
- 4 Her bir Taraf, ülkeye yasal olarak girmeyi ve ülkede yasal olarak kalmayı sağlayacak şartlara dair doğru bilgilerin, özellikle ilgili birimler tarafından duyurulması yoluyla göçün yasal olarak gerçekleşmesini sağlayacak uygun tedbirleri alır.
- 5 Her bir Taraf, çocuklar için koruyucu bir ortam yaratmak suretiyle insan ticaretine karşı çocukların savunmasızlığını azaltacak özel tedbirler alır.
- 6 İşbu madde uyarınca alınan tedbirler, uygun olduğu hallerde, insan ticaretinin önlenmesi, mağdurların korunması ve desteklenmesi konularıyla ilgili sivil toplum kuruluşlarını, diğer ilgili kuruluşları ve sivil toplumun diğer öğelerini kapsar.

Madde 6 – Talebi azaltıcı tedbirler

Her bir Taraf, kişilerin, özellikle kadınların ve çocukların insan ticaretiyle sonuçlanan her tür istismarını teşvik eden talebin cesaretlendirilmemesi için, hukuki, idari, eğitici, sosyal, kültürel ve aşağıda belirtilen diğer tedbirleri alır veya güçlendirir:

- a en iyi uygulamalar, yöntemler ve stratejilerin araştırılması,
- b talebin, insan ticaretinin temel sebeplerinden biri olarak tespit edilmesindeki sorumluluğuna ve önemli rolüne ilişkin olarak basın ve toplumun bilinçlendirilmesi,
- c gerekli hallerde kamu kurumları ve siyasa oluşturanlar da dahil hedefe yönelik bilgilendirme kampanyaları,
- d eğitim çağındaki erkek ve kız çocuklarına yönelik eğitim programları ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın kabul edilemezliğini ve olumsuz sonuçlarını

cinsiyet eşitliğinin önemini ve her insanın onurunu ve bütünlüğünü vurgulayan önleyici tedbirleri.

Madde 7 – Sınır önlemleri

- 1 Taraflar, kişilerin seyahat özgürlükleriyle ilgili uluslararası düzenlemelere halel getirmeksizin, insan ticaretini önlemek ve ortaya çıkarmak için bu konudaki sınır kontrollerini mümkün olduğu ölçüde güçlendirirler.
- 2 Her bir Taraf, işbu Sözleşmede öngörülen suçların işlenmesinde ticari nakliye şirketleri tarafından işletilen taşıma araçlarının kullanılmasının mümkün olduğu ölçüde önlenmesi için, gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer önlemleri kabul eder.
- 3 Bu tür önlemler, uygun olduğu hallerde ve uluslararası sözleşmelere halel getirmeksizin, herhangi bir taşıma şirketi veya herhangi bir ulaşım aracının sahibi veya işleticisi de dâhil olmak üzere ticari nakliyecileri, tüm yolcuların kabul eden ülkeye girmek için gerekli seyahat belgelerine sahip olduklarının denetlenmesi yükümlülüğünün getirilmesini de içerir.
- 4 Her bir Taraf, bu maddenin 3 üncü fıkrasında sayılan yükümlülüğün cezai yaptırıma tabi olması için, iç hukuku uyarınca, gerekli önlemleri alır.
- 5 Her bir Taraf, iç hukuku uyarınca, işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen suçları işlemiş kişilerin ülkeye girişinin reddi veya vizelerinin iptaline cevaz veren mevzuat düzenlemelerini veya diğer tedbirleri kabul eder.
- 6 Taraflar, özellikle doğrudan iletişim kanalları kurarak ve bu iletişimi sürdürerek sınır kontrol birimleri arasındaki işbirliğini güçlendirir.

Madde 8 - Belgelerin güvenliği ve kontrolü

Her bir Taraf, gerektiği takdirde aşağıdaki tedbirleri kabul eder:

- a Düzenlenen seyahat veya kimlik belgelerinin, kolaylıkla suiistimal edilemeyecek ve kolayca tahrif edilemeyecek veya yasadışı olarak değiştirilemeyecek, kopyalanamayacak veya düzenlenemeyecek nitelikte olmasını sağlamak; ve
- b Kendi düzenlediği veya adına düzenlenen seyahat veya kimlik belgelerinin doğruluğunu ve güvenliğini sağlamak ve yasadışı olarak oluşturulmalarını ve düzenlenmelerini engellemek.

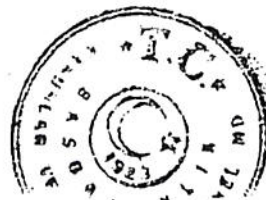
Madde 9 – Belgelerin meşruluğu ve geçerliliği

Taraflardan biri, diğer bir Tarafın talebi üzerine, kendi adına düzenlenen veya düzenlediği varsayılan ve insan ticaretinde kullanıldığından şüphelenilen seyahat veya kimlik belgelerinin yasallığını ve geçerliliğini, iç hukuku uyarınca makul bir zaman içinde teyit eder.

Bölüm III – Toplumsal cinsiyet eşitliğini güvence altına alarak, mağdurların haklarını teşvik edecek ve koruyacak önlemler

Madde 10 - Mağdurların Tespiti

- 1 Her bir Taraf, insan ticaretinin önlenmesi ve bu suçla mücadeleyle ilgili birimlerinde, başta çocuklar olmak üzere mağdurlara yardım ve mağdurların tespiti için çalışmalarını sürdürür.

ve vasıflı kişilerin görevlendirilmelerini ve çocuk ve kadın mağdurların özel durumlarının gerekli ölçüde dikkate alındığı bir yöntemle mağdurların tespitini ve gerektiği takdirde, işbu Sözleşmenin 14 üncü maddesinde belirtilen şartlarda mağdurlara ikamet izni düzenlenmesini teminen, insan ticaretiyle mücadeleyle görevli muhtelif birimlerin birbirleriyle ve ilgili destek kuruluşlarıyla işbirliği yapmasını sağlar.

- 2 Her bir Taraf, mağdurların gerekli hallerde diğer Taraflarla ve destek sağlamakla görevli kuruluşlarla işbirliği halinde tespit edilebilmesi için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder. Her bir Taraf, yetkili birimlerin bir kişinin insan ticareti mağduru olduğuna kanaat getirmek için geçerli sebeplerinin olması halinde, sözkonusu kişinin işbu Sözleşmenin 18 inci maddesinde belirtilen bir suçun mağduru olup olmadığına ilişkin ilgili makamlar tarafından yürütülen soruşturma süreci tamamlanana kadar sınır dışı edilmemesini ve 12 inci maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında belirtilen desteği almasını temin eder.
- 3 Mağdurun yaşının belli olmaması ve çocuk olduğuna inanılması için sebeplerin varlığı halinde, kişinin çocuk olduğu varsayılır ve yaşı doğrulanuncaya kadar özel koruma tedbirleri sağlanır.
- 4 Refakatsiz bir çocuk mağdur olarak tespit edildiği anda, her bir Taraf:
 - a çocuğun yüksek menfaatini gözeterek yasal bir vasi, kuruluş veya makam tarafından temsil edilmesini sağlar;
 - b çocuğun kimliğini ve vatandaşlığını tespit için gerekli önlemleri alır;
 - c çocuğun yüksek menfaatine uygun olması halinde, ailesinin bulunması için gerekli tüm çabayı gösterir.

Madde 11 - Özel hayatın korunması

- 1 Her bir Taraf, mağdurun özel hayatını ve kimliğini korur. Mağdurlara ilişkin kişisel veriler, Kişisel Nitelikli Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşme (ETS No. 108) hükümleri uyarınca kaydedilir ve kullanılır.
- 2 Her bir Taraf, özellikle insan ticaretinin çocuk mağdurunun kimliğinin veya tanınmasına neden olabilecek verilerin, aile üyelerinin bulunmasının veya çocuğun sağlığının ve korunmasının güvence altına alınmasının gerektirdiği istisnai durumlar dışında, basın veya diğer yollarla kamuoyuna ifşa edilmemesini sağlayacak tedbirleri kabul eder.
- 3 Her bir Taraf, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin 10 uncu maddesinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yapılan yorumuna uygun olarak, basının özenetim veya düzenleyici veya eş-düzenleme önlemleri yoluyla mağdurların özel hayatının ve kimliğinin korunması yönünde teşviki için gerekli düzenlemeleri kabul etmeyi değerlendirir.

Madde 12 - Mağdurların desteklenmesi

- 1 Her bir Taraf, mağdurların fiziksel, ruhsal ve sosyal anlamda iyileşmeleri sürecinde desteklenmeleri için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder. Bu destek asgari olarak aşağıdaki unsurları içerir:
 - a uygun ve güvenli barınma, ruhsal ve maddi destek gibi önlemler yoluyla mağdurların iyileşmelerini sağlayacak yaşam şartları;

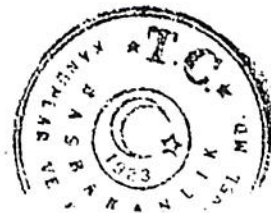
- b acil tıbbi tedavi hizmetlerine erişim;
 - c gerekli hallerde çeviri ve tercüme hizmetleri;
 - d özellikle yasaların kendilerine tanıdığı haklar ve kendilerine sunulan hizmetlerle ilgili olarak anlayabilecekleri dilde verilecek bilgilendirme ve danışma hizmeti;
 - e suçlulara karşı yürütülen cezai işlemlerin muhtelif aşamalarında hak ve menfaatlerinin temsili ve dikkate alınması için yardım;
 - f çocuklar için eğitime erişim.
- 2 Her bir Taraf, mağdurların güvenlik ve korunma ihtiyaçlarını gerekli ölçüde dikkate alır.
 - 3 Ayrıca, her bir Taraf, ülkesinde yasal olarak ikamet eden ve yeterli kaynağa sahip olmayan ve bu tür bir yardıma ihtiyaç duyan mağdurlara gerekli tıbbi ve diğer her tür desteği sağlar.
 - 4 Her bir Taraf, ülkesinde yasal olarak ikamet eden mağdurların iş piyasasına, mesleki eğitim ve yetiştirme programlarına erişim hakkına sahip olmalarına olanak tanıyan kuralları kabul eder.
 - 5 Her bir Taraf, iç hukukundaki hükümler uyarınca ve gerekli hallerde, mağdurların desteklenmeleriyle ilgilenen yetkili diğer kuruluşlarla ve sivil toplumun diğer unsurlarıyla ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak için tedbirler alır.
 - 6 Her bir Taraf, mağdura verilecek desteğin, mağdurun tanıklık yapmaya istekli olması şartına bağlı olmaksızın sağlanması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.
 - 7 Her bir Taraf, işbu maddede öngörülen düzenlemelerin uygulanmasını teminen korunmaya muhtaç kişilerin özel ihtiyaçları ve çocukların barınma, eğitim ve gerekli sağlık hizmetlerine olan ihtiyaçlarını dikkate alınarak hizmetlerin bilgilendirme ve rızaya dayalı olarak verilmesini sağlar.

Madde 13 - İyileşme ve düşünme süresi

- 1 Her bir Taraf, bir kişinin mağdur olduğuna inanılması için geçerli sebeplerin varlığı halinde, o kişiye en az 30 günlük bir iyileşme ve düşünme süresini iç hukukunda sağlar. Bu süre, sözkonusu kişinin iyileşmesi ve tacirlerin etkisinden kurtulması ve/veya yetkili birimlerle kurulacak işbirliği konusunda bilinçli karar vermek için yeterli bir süre olmalıdır. Bu süre zarfında o kişiye yönelik herhangi bir sınırdışı etme kararı infaz edilemeyecektir. Bu düzenleme yetkili birimler tarafından yürütülen ilgili ulusal takibatın her safhasındaki ve özellikle suçların soruşturulması ve kovuşturulmasına yönelik işlemlere hâle getirmez. Bu süre zarfında, Taraflar sözkonusu kişilere kendi ülkelerinde ikamet izni verirler.
- 2 Bu süre zarfında, bu maddenin 1 inci fıkrasında sözü edilen kişiler, 12 nci maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarında belirtilen hususlardan yararlanma hakkını haizdirler.
- 3 Taraflar, kamu düzeni gerekçesiyle veya kişinin mağdur konumunun hatalı saptandığının anlaşılması halinde bu süreye riayet etmekte yükümlü değildir.

Madde 14 - İkamet izni

- 1 Her bir Taraf, aşağıda belirtilen durumların bir veya her ikisinin varlığı halinde mağdurları uzatılabilir yenilenebilir ikamet izni düzenler:

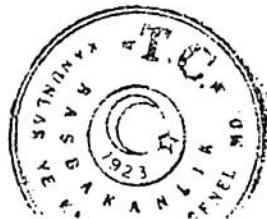
- a yetkili makamın, mağdurların kişisel durumları bakımından ikametlerinin gerekli olduğunu değerlendirmesi,
 - b yetkili makamın, mağdurların soruşturma veya adli işlemler sırasında yetkili birimlerle işbirliği yapması amacıyla ikametlerinin gerekli olduğunu değerlendirmesi.
- 2 Yasal bakımdan gerekli olduğunda, çocuk mağdurlar için ikamet izni, çocuğun yüksek menfaatine uygun olarak düzenlenecek ve uygun olduğu hallerde aynı şartlarla uzatılacaktır.
 - 3 İkamet izninin uzatılmaması veya geri alınması Tarafın iç hukukundaki hükümlere bağlıdır.
 - 4 Eğer bir mağdur başka tür bir ikamet izni başvurusunda bulunursa, ilgili Taraf mağdurun 1 inci fıkrada belirtilen türde ikamet izninden geçmişte yararlandığı veya halen yararlanmakta olduğunu dikkate alır.
 - 5 Her bir Taraf, işbu Sözleşmenin 40 ıncı maddesi çerçevesindeki yükümlülükleri göz önünde bulundurarak, işbu maddedeki düzenlemeler uyarınca vereceği iznin sığınma talebinde bulunma ve bundan yararlanma hakkına halel getirmemesini temin eder.

Madde 15 - Tazminat ve başvurular

- 1 Her bir Taraf, yetkili makamlarla ilk temaslarından itibaren mağdurlara ilgili adli ve idari işlemlerde anlayacakları bir dille bilgiye erişim imkânı temin eder.
- 2 Her bir Taraf, iç hukuk düzenlemeleri uyarınca, iç hukukunda mağdurlara hukuki yardım ve ücretsiz adli yardım alma hakkı sağlar.
- 3 Her bir Taraf, iç hukukunda, mağdurlara suçun faillerinden tazminat alma hakkı sağlar.
- 4 Her bir Taraf, iç hukukuna uygun olarak, mağdurların tazminat almalarının güvence altına alınması amacıyla, örneğin, mağdurlara tazminat ödenmesi için bir fon kurulması veya 23 üncü maddede öngörülen tedbirlerin uygulanmasıyla elde edilecek gelirlerle finanse edilecek sosyal yardım ve mağdurların sosyal bütünleşmesi amacını güden programlar gibi gerekli olabilecek mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.

Madde 16 – Mağdurların ülkelerine geri gönderilmesi

- 1 Mağdurun uyruğunda bulunduğu veya kabul eden Tarafa giriş yaptığı esnada daimi ikamet hakkına sahip olduğu Taraf; kişinin haklarına, güvenliğine ve onuruna gerekli saygıyı göstererek, kanunsuz ve gerekçesiz bir gecikmeye mahal vermeksizin mağdurun geri dönüşünü kolaylaştırır ve kabul eder.
- 2 Bir Tarafın bir mağduru başka bir ülkeye geri göndermesi halinde, bu geri dönüş işlemi kişi hakları, güvenliği ve onuru ve mağduriyetiyle ilgili yasal işlemlerin durumu dikkate alınarak ve tercihen gönüllülük esasına dayalı yapılır.
- 3 Kabul eden Tarafın talebi halinde, talep edilen Taraf bir şahsın kendi vatandaşı olup olmadığı veya kabul eden ülkeye giriş yaptığı anda ülkesinde daimi ikamet iznine sahip olup olmadığı hususlarını doğrular.
- 4 Muteber belge hamili olmayan bir mağdurun geri dönüşünü kolaylaştırmak amacıyla; o şahsın uyruğunda bulunduğu veya şahsın kabul eden ülkeye giriş yaptığı sırada daimi ikamet iznine sahip olduğu Taraf, kabul eden Tarafın talebi durumunda, kişiyi serbest bırakır.

ülkesine yeniden girişi için gerekli olabilecek seyahat belgesi veya diğer belgeleri sağlamayı kabul eder.

- 5 Her bir Taraf, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla geri dönüş programları oluşturmak amacıyla, gerekli olabilecek mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder. Bu programlar mağduriyetin tekrarını önlemeyi amaçlar. Her bir Taraf, özellikle mağdurların mesleki beceri edinmeleri ve bunları geliştirmek suretiyle, eğitim sistemini ve iş piyasasını da içerecek şekilde, mağdurların döndükleri ülkede topluma yeniden katılmaları için en güçlü çabayı gösterir. Çocuklarla ilgili olduğunda bu programlar eğitim hakkından yararlanmalarını ve aileleri veya uygun bakım kurumları tarafından gerekli bakım ve kabulden faydalanmalarını içermelidir.
- 6 Her bir Taraf, gerekli hallerde diğer ilgili her Tarafa işbirliği halinde, mağdurların geri gönderildikleri veya döndükleri ülkede kendilerine yardımcı olabilecek kolluk kuvvetleri, sivil toplum kuruluşları, danışmanlık yapabilecek meslek kuruluşları veya sosyal yardım kurumlarıyla ilgili irtibat bilgilerinin mağdurlara sağlanması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.
- 7 Çocuk mağdurlar, risk ve güvenlik değerlendirmesi sonrası, dönüşlerinin yüksek menfaatlerine uygun olmayacağına dair belirtilerin bulunduğu bir Ülkeye geri gönderilmeyecektir.

Madde 17 – Toplumsal cinsiyet eşitliği

Her bir Taraf, bu bölümde öngörülen tedbirleri uygularken, toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmeyi amaçlar ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin bu tedbirlerin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesine kaynaştırılması yaklaşımına başvurur.

Bölüm IV - Maddî ceza hukuku

Madde 18 - İnsan ticaretinin cezalandırılması

Her bir Taraf, Sözleşmenin 4 üncü maddesinde sayılan eylemlerin, kasten işlendiklerinde suç niteliği taşıması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.

Madde 19 - Mağdurun hizmetlerinden yararlanmanın cezalandırılması

Her bir Taraf, işbu Sözleşmenin 4 üncü maddesinin a bendinde sayılan istismar konusu hizmetlerden ilgili kişinin insan ticareti mağduru olduğunu bilerek yararlanmanın, iç hukukunda suç sayılması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri almayı öngörür.

Madde 20 - Kimlik ve seyahat belgeleri üzerindeki işlemlerin cezalandırılması

Her bir Taraf, aşağıdaki eylemlerin, insan ticareti yapmak amacıyla ve kasten işlendiklerinde, suç sayılması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder:

- a sahte seyahat veya kimlik belgesi yapılması;
- b bu tür bir seyahat veya kimlik belgesinin düzenlenmesi veya tedarik edilmesi;
- c başka bir kişinin seyahat veya kimlik belgesinin alınması, alıkonulması, tahriri edilmesi, zarar verilmesi veya imha edilmesi.

Madde 21 – Teşebbüs ve yardım veya yataklık

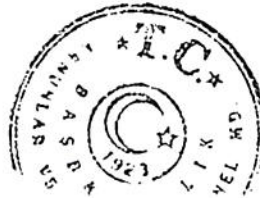
- 1 Her bir Taraf, işbu Sözleşmenin 18 ve 20 inci maddeleri gereğince ihdas edilen suçlardan biri kasten işlendiğinde azmettirme veya yardım etmenin suç sayılması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.
- 2 Her bir Taraf, işbu Sözleşmenin 18 ve 20 inci maddelerinin a bendi gereğince ihdas edilen suçlar kasten işlendiğinde teşebbüs halinin suç sayılması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.

Madde 22 - Tüzel kişilerin sorumluluğu

- 1 Her bir Taraf, bir tüzel kişinin aşağıda kayıtlı hususlara dayanarak, tüzel kişilik adına bir gerçek kişi tarafından gerek bireysel olarak gerek tüzel kişinin bir organının üyesi olarak işlenen, işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen bir suçtan dolayı cezaî sorumluluğunun olması için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder:
 - a tüzel kişiliği temsil gücüne,
 - b tüzel kişi adına karar alma yetkisine,
 - c tüzel kişilikteki kontrol yetkisine.
- 2 Her bir Taraf, 1 inci fıkrada belirtilen durumlar dışında, tüzel kişiliğin yetkisi altında hareket eden bir gerçek kişinin, 1 inci fıkrada işaret edilen gerçek kişinin gözetim ve denetim yetersizliği nedeniyle işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen bir suçun işlenmesine imkân sağlamış olmasından tüzel kişiliğin sorumlu tutulmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.
- 3 Bir tüzel kişinin sorumluluğu, Tarafın hukuk ilkelerine bağlı olarak, hukukî, cezaî veya idarî olabilir.
- 4 Bu sorumluluk, suçu işleyen gerçek kişilerin cezaî sorumluluğuna engel oluşturmayacak şekilde tespit edilecektir.

Madde 23 - Müeyyideler ve tedbirler

- 1 Her bir Taraf, işbu Sözleşmenin 18 ila 21 inci maddeleri gereğince ihdas edilen suçların etkili, orantılı ve caydırıcı müeyyidelerle cezalandırılmasını teminen gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder. Bu müeyyideler, 18 inci madde gereğince ihdas edilen suçun gerçek kişiler tarafından işlenmesi halinde, kişilerin suçluların iade edilmesine de neden olabilecek özgürlükten mahrumiyet cezalarını kapsar.
- 2 Her bir Taraf, 22 nci madde gereğince sorumlu olan tüzel kişilerin, malî yaptırımlar dâhil olmak üzere, etkili, orantılı ve caydırıcı cezaî veya hukukî müeyyide ve tedbirlere tâbi olmasını sağlar.
- 3 Her bir Taraf, işbu Sözleşmenin 18 inci maddesi ve 20 nci maddesinin a bendi gereğince ihdas edilen suçlardan elde edilen gelirleri veya bu gelire karşılık gelen malvarlığını veya araçları müsadere etmeyi veya kullanıcılarını engellemeyi sağlayacak gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.
- 4 Her bir Taraf, iyi niyetli üçüncü kişilerin haklarına zarar verilmeksizin, insan ticareti suçunun işlenmesinde kullanılan herhangi bir müessesinin daimi veya geçici olarak kapatılmasını veya bu suçun failine geçici veya sürekli olarak bu suçun işlenmesine önayak

sağlayan faaliyeti gerçekleştirmesinin yasaklanmasını sağlayacak gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.

Madde 24 - Ağırlaştırıcı sebepler

Her bir Taraf, Sözleşmenin 18 inci maddesi gereğince ihdas edilen suçlardan dolayı cezanın belirlenmesinde aşağıdaki şartların ağırlaştırıcı şartlar olarak kabul edilmesini sağlayacaktır:

- a mağdurun hayatının kasten veya ağır bir ihmalle tehlikeye atılması;
- b suçun çocuğa karşı işlenmiş olması,
- c suçun, görevin icrası sırasında bir kamu görevlisi tarafından işlenmiş olması;
- d suçun örgütlenmesini tamamlamış suç örgütü tarafından işlenmiş olması.

Madde 25 - Önceki mahkûmiyetler

Her bir Taraf, ceza belirlenirken işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen suçlarla ilgili olarak bir başka Taraf tarafından verilen kesin kararların dikkate alınmasına imkân sağlayan gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri kabul eder.

Madde 26 - Cezalandırmama şartı

Her bir Taraf, hukuk sisteminin temel ilkelerine uygun olarak, mağdurların karıştıkları yasadışı eylemlerden dolayı, bu şekilde davranmaya zorlandıkları ölçüde cezalandırılmamaları olanağını sağlar.

Bölüm V - Soruşturma, kovuşturma ve usul hukuku

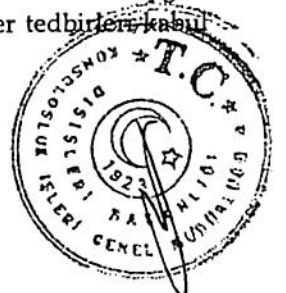
Madde 27 - Şikâyet üzerine ve resen yapılan işlemler

- 1 Her bir Taraf, işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen suçların soruşturmasının ve kovuşturmasının, en azından suç kısmen ve tamamen kendi toprağında işlendiğinde, mağdurlar tarafından yapılan suçlama veya ihbara bağlı olmamasını temin eder.
- 2 Her bir Taraf, ikamet ettiği devletten başka bir Tarafın toprağında bulunan mağdurların ikamet ettiği devletin yetkili makamlarına şikâyet başvurusunda bulunabilmesi olanağını sağlayacaktır. Şikâyetin yapıldığı yetkili makam, bu hususta yetkili olmadığı takdirde, şikâyeti suçun işlendiği Taraf yetkili makamına gecikmeksizin iletacaktır. Şikâyet suçun işlendiği Tarafın iç hukuku uyarınca ele alınacaktır.
- 3 Her bir Taraf, insan ticaretiyle mücadele veya insan haklarının korunmasını amaçlayan herhangi bir grup, vakıf, dernek veya sivil toplum kuruluşuna, Sözleşmenin 18 inci maddesi gereğince ihdas edilen suçla ilgili cezaî işlemler sırasında mağdurun rızasıyla ona yardım etme ve/veya destek olma imkânını, iç hukukunda öngörülen şartlarda, mevzuat düzenlemeleri veya diğer tedbirler vasıtasıyla temin edecektir.

Madde 28 - Mağdurların, tanıkların ve adli makamlarla işbirliği yapanların korunması

- 1 Her bir Taraf, özellikle soruşturma veya kovuşturma sırasında ve sonrasında, aşağıdaki kişilerin maruz kalabileceği misilleme veya yıldırma girişimlerinden etkili ve uygun korumayı sağlamak amacıyla gerekli mevzuat düzenlemelerini veya diğer tedbirleri kabul eder:

- a Mağdurlar;

- b Uygun hallerde, Sözleşmenin 18 inci maddesi gereğince ihdas edilen suçları ihbar eden kişiler veya soruşturma veya kovuşturma makamlarıyla işbirliği yapanlar;
 - c Sözleşmenin 18 inci maddesi gereğince ihdas edilen suçlarla ilgili olarak ifade veren tanıklar;
 - d Gerektiğinde, a ve c bentlerinde belirtilen kişilerin aile üyeleri.
- 2 Her bir Taraf, farklı şekillerde koruma sağlamak için gerekli mevzuat düzenlemelerini veya diğer tedbirleri kabul edecektir. Bu koruma, fiziksel koruma, ülkesine geri gönderme, kimlik değiştirme ve meslek temin edilmesine yardım edilmesini içerebilir.
 - 3 Çocuk mağdura çocuğun yüksek menfaati göz önünde tutularak özel koruma tedbirleri sağlanır.
 - 4 Her bir Taraf, gerektiğinde, 27 nci maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen faaliyetleri icra eden grupların, vakıfların, derneklerin veya sivil toplum kuruluşlarının üyelerine, özellikle failin soruşturması veya kovuşturması sırasında ve sonrasında muhtemel misilleme veya yıldırıma karşı uygun koruma sağlamak için gerekli mevzuat düzenlemelerini veya diğer tedbirleri kabul eder.
 - 5 Her bir Taraf, bu maddenin uygulanması için diğer devletlerle düzenlemeler ve anlaşmalar yapmayı değerlendirecektir.

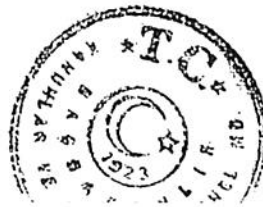
Madde 29 - Uzman makamlar ve eşgüdüm organları:

- 1 Her bir Taraf, insan ticaretiyle mücadelede ve mağdurların korunmasında kişilerin veya kurumların uzmanlaşmasını sağlamak için gerekli tedbirleri kabul eder. Söz konusu kişi ve kurumlar, bu Tarafın iç hukuk sisteminin temel ilkeleri çerçevesinde görevlerini etkili biçimde yerine getirebilmeleri ve yersiz baskılara maruz kalmamaları için, gerekli serbestliğe sahip olacaktır. Söz konusu kişi veya kurumların personelleri görevleri için yeterli eğitim ve malî kaynağa sahip olacaktır.
- 2 Her bir Taraf, uygun olduğu hallerde eşgüdüm organları kurmak suretiyle siyasaların ve devlet kurumları ile diğer kamu kuruluşlarının insan ticaretiyle mücadele konusundaki faaliyetlerinin eşgüdümünü sağlamak için gerekli tedbirleri kabul eder.
- 3 Her bir Taraf, insan ticaretinin önlenmesi ve insan ticaretiyle mücadeleyle ilgili memurlarının insan hakları eğitimini de içeren eğitimini sağlar veya destekler. Eğitim, değişik hizmet birimlerine ve gerektiğinde, mağdurların insan tacirlerinden korunması da dâhil olmak üzere insan ticaretinin önlenmesinde kullanılan yöntemler, insan tacirlerinin kovuşturulması ve mağdurların haklarının korunmasına odaklanacaktır.
- 4 Her bir Taraf, kamu kurumlarının insan ticaretiyle mücadeledeki faaliyetlerini ve millî mevzuat hükümlerinin uygulanmasını denetlemek için Ulusal Raportörler veya diğer mekanizmalar tayin etme hususunu değerlendirir.

Madde 30 – Mahkeme işlemleri

İnsan Haklarının Korunması ve Temel Hürriyetler Sözleşmesi, özellikle 6 ncı maddesi uyarınca, her bir Taraf, adli işlemler sırasında:

- a mağdurların özel hayatının ve gerekli hallerde kimliklerinin korunması;
- b mağdurların güvenliği ve yıldırımlardan korunmaları,

ve mağdurların çocuk olması durumunda, çocukların ihtiyaçlarına özel önem verilerek özel koruma tedbirleri alınmasına ilişkin haklarını sağlamak için gerekli mevzuat düzenlemelerini veya diğer tedbirleri iç hukukunda öngörülen şartlarda kabul eder.

Madde 31 - Yargılama yetkisi

- 1 Her bir Taraf, işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen herhangi bir suç:
 - a kendi ülkesi sınırları içinde; veya
 - b o Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide; veya
 - c o ülkenin kanunlar uyarınca sicile kayıtlı bir uçakta; veya
 - d kendi uyruklarından biri veya mutlak ikametgahı kendi ülkesi topraklarında bulunan bir vatansız tarafından, suçun işlendiği yer kanunlarınca cezalandırılabilir olduğunda veya suç herhangi bir ülkenin yargısal yetki sınırları dışında;
 - e kendi uyruklarından biri aleyhine,

işlendiğinde, yargılama yetkisini tesis etmek için gerekli mevzuat düzenlemelerini ve diğer tedbirleri alır.
- 2 Her bir Taraf, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesini tevdi ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirimde bulunarak, bu maddenin 1 inci fıkrasının d ve e bentlerinde veya bunların bir bölümünde getirilen yargılama kurallarını uygulamama veya sadece özel davalarda veya koşullarda uygulama hakkını saklı tutacağını açıklayabilir.
- 3 Her bir Taraf, failin kendi ülkesinde bulunduğu durumlarda diğer Tarafın iade talebi üzerine yalnızca failin uyruğu sebebiyle faili iade etmemişse, işbu Sözleşmede belirtilen suçlarda yargılama yetkisini tesis etmek için gerekli olan tedbirleri alacaktır.
- 4 İşbu Sözleşme gereğince ihdas edilen ve işlendiği iddia edilen suç konusunda birden fazla Taraf yargılama yetkisi iddiasında bulunduğu anda, ilgili Taraflar gerekli hallerde, kovuşturmayı en iyi gerçekleştirebilecek yargı yerini tespit etmek amacıyla müzakerede bulunurlar.
- 5 İşbu Sözleşme, uluslararası hukukun temel kurallarına halel gelmeksizin, Tarafın iç hukukuna uygun olarak herhangi bir cezaî yargılama yetkisini kapsamı dışında bırakmaz.

Bölüm VI - Uluslararası işbirliği ve sivil toplumla işbirliği

Madde 32 - Uluslararası işbirliğine ilişkin genel ilkeler ve tedbirler

Taraflar, işbu Sözleşme hükümleri uyarınca bağlayıcı uygulanabilir ilgili uluslararası ve bölgesel belgeleri, birörnek veya karşılıklı mevzuata dayalı anlaşmaları ve iç hukuku uygulamak suretiyle birbirleriyle:

- insan ticaretinin önlenmesi ve insan ticaretiyle mücadele;
- mağdurların korunması ve yardım sağlanması;
- işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen suçlarda tahkikat ve yargılama,

amacıyla mümkün olduğunca geniş çapta işbirliğinde bulunurlar.

Madde 33 – Tehlike altında veya kayıp kişilere ilişkin tedbirler

- 1 Bir Taraf eğer, 28 inci maddenin 1 inci fıkrasında atıfta bulunulan kişinin hayatının, özgürlüğünün veya bedensel bütünlüğünün, diğer Tarafın ülkesi içinde yakın tehlike altında olduğuna inanması için makul sebepler varsa, bu bilgiye dayanarak, acil hallerde, diğer Tarafın gerekli koruma tedbirlerini alması için bu bilgiyi gecikmeksizin iletmelidir.
- 2 İşbu Sözleşmeye Taraf olanlar, eğer eldeki bilgiler kayıp kişinin insan ticareti mağduru olduğuna inanılmasına yol açıyorsa, kayıp kişilerin özellikle kayıp çocukların araştırılması için aralarındaki işbirliğinin güçlendirilmesini değerlendirebilirlerdir. Bu amaçla, Taraflar aralarında ikili veya çok taraflı anlaşmalar akdedebilirler.

Madde 34 – Bilgilendirme

- 1 Talepte bulunulan Taraf, talepte bulunan Tarafı bu bölüme göre gerçekleştirilen eylemin nihaî sonucundan derhal haberdar eder. Talepte bulunulan Taraf, istenilen eylemin gerçekleşmesini imkânsız kılan veya önemli ölçüde geciktirecek durumları da derhal talepte bulunan Tarafa bildirir.
- 2 Taraf, iç hukukunun sınırları dâhilinde, önceden talep olmaksızın, kendi soruşturması çerçevesinde elde ettiği bilgiyi, böyle bir bilginin iletilen Tarafa işbu Sözleşme gereğince ihdas edilen suçlarla ilgili soruşturma veya yargılamayı başlatması veya yürütmesi için yardımcı olacağını veya o Tarafın bu bölümde düzenlenen işbirliğinin talep edilmesine yol açacağını düşündüğünde diğer Tarafa iletir.
- 3 Bu tür bilginin sağlanmasından önce, bu bilgiyi sağlayacak Taraf, bu bilginin gizli tutulmasını veya şartlara uygun kullanılmasını talep edebilir. Eğer bu bilgiyi alan Taraf, böyle bir isteği karşılayamayacak ise, bu çerçevede bu bilginin iletilip iletilmeyeceğine karar verecek olan bu bilgiyi haiz Tarafa bildirimde bulunmalıdır. Eğer bilgiyi alan Taraf, koşullara uygun olarak bilgiyi kabul etmiş ise bu koşullarla bağlı kalacaktır.
- 4 13, 14 ve 16 ncı maddelerle ilgili olarak talep edilen, bu maddelerin verdiği hakları sağlamak için gerekli olan tüm bilgiler, işbu Sözleşmenin 11 inci maddesine riayet edilerek, talep eden ilgili Tarafa gecikmeksizin iletilmelidir.

Madde 35 – Sivil toplumla işbirliği

Her bir Taraf, ülke makamlarını ve kamu görevlilerini, işbu Sözleşmenin hedefine ulaşmak amacıyla sivil toplum kuruluşlarıyla, diğer ilgili kurumlarla ve sivil toplum üyeleriyle işbirliği yapmak amacıyla stratejik ortaklıklar kurmaya teşvik eder.

Bölüm VII – İzleme mekanizması**Madde 36 – İnsan ticaretiyle mücadele uzmanlar grubu**

- 1 İnsan Ticaretiyle Mücadele Uzmanlar Grubu (bundan sonra kısaca "İTMUG" olarak anılacaktır), işbu Sözleşmenin Taraflarca uygulanmasını takip eder.
- 2 İTMUG, en az 10 en çok 15 üyeden oluşacaktır. İTMUG'un oluşumunda kadın ve erkeklerin eşit katılımı ve dengeli coğrafi katılımın yanı sıra farklı bilim dallarından bilirkişiler de dikkate alınacaktır. Üyeler, Taraflar Komitesi tarafından işbu Sözleşmeye Taraf Devletlerin vatandaşları arasından 4 yıllık bir süre için seçilecek, bu süre bir kere uzatılabilecektir.
- 3 İTMUG üyelerinin seçimi aşağıdaki ilkeler çerçevesinde yapılacaktır:

- a ahlaki değerlere bağlı, insan hakları, mağdurların korunması ve insan ticaretiyle mücadele alanında uzman veya işbu Sözleşmenin kapsamı alanına giren konularda uzman deneyim sahibi kişiler arasından seçilecektir;
 - b tek başlarına hareket etmeye yetkili, görevlerini ifa ederken bağımsız ve tarafsız ve görevlerini etkili bir şekilde yerine getirmeye ehil olacaklardır;
 - c İTMUG içinde aynı ülkenin birden çok vatandaşı olamaz;
 - d üyeler belli başlı hukuk sistemlerini temsil edeceklerdir.
- 4 İTMUG üyelerinin seçimine, Bakanlar Komitesi tarafından işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben bir yıl içinde Taraflara danışıldıktan ve tüm tarafların onayı alındıktan sonra karar verilecektir.

Madde 37 – Taraflar komitesi

- 1 Taraflar Komitesi, Avrupa Konseyi üyesi Taraf Devletlerin Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulundaki temsilcilerinden ve Avrupa Konseyi üyesi olmayan ülkelerin temsilcilerinden oluşacaktır.
- 2 Taraflar Komitesi, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından toplanacaktır. Taraflar Komitesinin ilk toplantısı, İTMUG üyelerini seçmek amacıyla işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takip eden bir yıl içinde yapılacaktır. Bunun ardından Tarafların üçte birinin, İTMUG Başkanının veya Genel Sekreterin talebi üzerine toplanacaktır.
- 3 Taraflar Komitesi kendi çalışma kurallarını belirleyecektir.

Madde 38 – Yöntem

- 1 Değerlendirme usulü Sözleşmenin Taraflarını ilgilendirecek ve uzunluğu İTMUG tarafından belirlenecek olan fasıllara bölünecektir. Her değerlendirme faslından önce İTMUG değerlendirme yönteminin dayandırılacağı özel düzenlemeleri belirleyecektir.
- 2 İTMUG değerlendirme görevini yerine getirmek için gerekli en uygun yöntemleri belirleyecektir. İTMUG, Taraflar tarafından işbu Sözleşmenin uygulanmasının değerlendirilmesine temel oluşturmak üzere, her değerlendirme faslı için bir sualname kabul edebilir. Bu sualnameler tüm Taraflara yöneltilenektir. Taraflar bu sualnamelere ve İTMUG tarafından gelebilecek her türlü bilgi talebine cevap verecektir.
- 3 İTMUG sivil toplumdaki bilgi talep edebilir.
- 4 İTMUG ikincil olarak, ulusal makamlar ve bunlar tarafından atanan temas noktalarıyla eşgüdüm halinde ve gerektiği halde bağımsız ulusal uzmanların yardımıyla ülke ziyaretleri düzenleyebilir. Bu ziyaretler sırasında, İTMUG belirli alanlardaki uzmanların yardımından istifade edebilir.
- 5 İTMUG değerlendirme konusu olan maddelerin uygulanmasının incelendiği bir taslak rapor hazırlayacak, bu raporda tespit edilebilecek sorunların çözümü konusunda ilgili Tarafın uygulaması için öneri ve teklifler de yer alacaktır. Hazırlanan taslak rapor, görüşleri alınmak üzere değerlendirilen Taraf e sunulacaktır. Değerlendirilen Tarafın görüşleri raporun hazırlanmasında İTMUG tarafından dikkate alınacaktır.
- 6 Bu çerçevede, İTMUG kendi raporunu ve ilgili Tarafın Sözleşmeyi uygulamakla ilgili tedbirlerle ilişkin sonuçları kabul eder. Bu rapor ve sonuçlar ilgili Taraf ve Taraflar

Komitesine sunulacaktır. Rapor ve sonuçlar kabul edilmeleri-sonrasında, ilgili Tarafın olası görüşleriyle birlikte kamuoyuna sunulacaktır.

- 7 Taraflar Komitesi, bu maddenin 1 ila 6 ncı fıkralarında öngörülen sürece hâle getirmeyecek şekilde, İTMUG'un rapor ve kararlarına dayalı olarak, ilgili Tarafa (a) İTMUG'un kararlarının uygulanması için gerekli tedbirler hakkında, gerektiği takdirde uygulama için bir tarih içerecek şekilde ve (b) Sözleşmenin uygulanması için ilgili Taraflarla gerekli işbirliğinin yapılmasını amaçlayan önerilerde bulunabilir.

Bölüm VIII – Diğer uluslararası belgelerle ilişkiler

Madde 39 – Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesini Tamamlayıcı İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokolle ilişkisi

İşbu Sözleşme, Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesini Tamamlayıcı İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol'den doğan hak ve yükümlülükleri etkilemeyecektir ve Protokoldeki korumayı artırmayı ve Protokoldeki standartları geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Madde 40 – Diğer uluslararası belgelerle ilişkiler

- 1 İşbu Sözleşme, Tarafların kabul etmiş olduğu veya kabul edecekleri ve işbu Sözleşmeyle düzenlenen konuları kapsayıp, insan ticareti mağdurları için daha fazla koruma ve yardım öngören diğer uluslararası belgelerden doğan hak ve yükümlülükleri etkilemeyecektir.
- 2 Sözleşmenin Tarafları, işbu Sözleşmenin maddelerini tamamlamak veya güçlendirmek veya içindeki ilkelerin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, kendi aralarında Sözleşme tarafından düzenlenen konulara ilişkin ikili veya çok taraflı antlaşmalar yapabilir.
- 3 İşbu Sözleşmenin hedef ve amaçlarına ve diğer Taraflarca tam uygulanmasına hâle getirmemek kaydıyla, Avrupa Birliğine üye olan Taraflar, karşılıklı ilişkilerinde, münhasır konuyu düzenleyen Topluluk ve Avrupa Birliği kurallarına tabi özel durum mevcut olduğu takdirde, Topluluk ve Avrupa Birliği kurallarını uygulayacaklardır.
- 4 İşbu Sözleşmedeki hiçbir husus, başta, uygulanabilir olduğu hallerde Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü ile burada bulunan geri göndermeme ilkesi olmak üzere, uluslararası insani hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku dâhil uluslararası hukuktan doğan hak, yükümlülük ve sorumluluklarını etkilemeyecektir.

Bölüm IX – Sözleşmenin değiştirilmesi

Madde 41 - Değişiklikler

- 1 Taraflarca sunulan ve işbu Sözleşmenin değiştirilmesine yönelik her öneri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine iletilecek ve onun tarafından Avrupa Konseyi üyesi Devletlere, her imzacıya, her Taraf Devlete, Avrupa Topluluğuna, 42 nci maddesine uygun olarak işbu Sözleşmeyi imzalamaya davet edilmiş her Devlete ve 43 üncü maddesine uygun olarak işbu Sözleşmeye katılmaya davet edilmiş her Devlete sunulacaktır.
- 2 Bir Tarafın teklif ettiği her değişiklik önerisi, sözkonusu değişiklik önerisine ilişkin görüşünü Bakanlar Kuruluna bildirecek olan İTMUG'a iletilecektir.

- 3 Bakanlar Kurulu, değişiklik önerisini ve İTMUG'un görüşünü değerlendirecek; işbu Sözleşmenin Taraflarıyla istişareyi müteakip oybirliğiyle onaylarını aldıktan sonra sözkonusu değişikliği kabul edebilecektir.
- 4 İşbu maddenin Üçüncü fıkrasına uygun olarak Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen her değişiklik metni kabul etmeleri için Taraflara takdim edilecektir.
- 5 İşbu maddenin Üçüncü fıkrasına uygun olarak kabul edilen her değişiklik, tüm Tarafların Genel Sekretere değişikliği kabul ettiklerini bildirdikleri tarihi izleyen bir aylık sürenin bitmesinden sonraki ayın ilk gününde yürürlüğe girecektir.

Bölüm X – Son hükümler

Madde 42 – İmza ve yürürlük

- 1 İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyi üyesi ülkelere, Konsey üyesi olmayıp Sözleşmenin hazırlanmasına katılan ülkeler ve Avrupa Topluluğu için imzaya açık olacaktır.
- 2 İşbu Sözleşme onay, kabul ve tasdik işlemlerine tabidir. Onay, kabul ve tasdik işlemlerine ilişkin belgeler Avrupa Konseyi Genel Sekreterine teslim edilecektir.
- 3 İşbu Sözleşme, içlerinde en az 8'i Avrupa Konseyi üyesi olmak üzere 10 imzacı Tarafın sonraki fıkraya uygun olarak Sözleşme hükümlerine tabi olma beyanında bulunmalarından sonraki üç aylık sürenin bitmesini izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girecektir.
- 4 İşbu Sözleşme, birinci fıkrada anılan, bilahare Sözleşmeyle bağlı olacağına dair beyanda bulunmuş herhangi bir Devlet veya Avrupa Topluluğu bakımından, onay, kabul veya tasdik işlemlerine ilişkin belgenin tesliminden sonraki üç aylık sürenin bitmesini izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girecektir.

Madde 43 – Sözleşmeye katılma

- 1 Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu, işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinin ardından, Sözleşmenin Taraflarıyla istişare ettikten ve tamamının oybirliğiyle rızasını aldıktan sonra, işbu Sözleşmenin hazırlanmasına katılmamış herhangi bir Avrupa Konseyi üyesi olmayan Devleti, Avrupa Konseyi Tüzüğü'nün 20 d. maddesinde öngörülen çoğunluk kararıyla ve Bakanlar Kurulunda bulunmaya hak kazanmış imzacı Devletlerin temsilcilerinin oybirliğiyle işbu Sözleşmeye Taraf olmaya davet edebilir.
- 2 Sözleşme, taraf olan herhangi bir Devlet bakımından, katılım belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tesliminden sonraki üç aylık sürenin bitmesini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 44 – Ülkesel uygulama

- 1 Herhangi bir Devlet veya Avrupa Topluluğu, Sözleşmeyi imzalarken veya onay, kabul, tasdik veya katılım belgesinin teslimi sırasında işbu Sözleşmenin uygulanacağı ülkesel alan veya alanları açıkça belirtebilir.
- 2 Herhangi bir Taraf, sonraki herhangi bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine muhatap bir beyanla, Sözleşmenin uygulanmasını, sözkonusu, beyanda belirtilen ülkesel alanlara ve uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu veya adına taahhütte bulunduğu yetkili olduğu ülkesel alanlara genişletebilir. Bu tür ülkesel alanlar bakımından, Sözleşme Genel Sekreterin buna dair beyanı almasından sonraki üç aylık sürenin bitmesini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

- 3 İlk iki fıkra uyarınca yapılacak herhangi bir beyan, bu tür bir beyanda yer alan herhangi bir ülkesel alan bakımından, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapılacak bildirimle geri alınabilir. Beyanın geri alınması, bildirim Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından teslim alınmasından sonraki üç aylık sürenin bitmesini izleyen ayın ilk günü uygulamaya geçer.

Madde 45 – Çekinceler

İşbu Sözleşmenin 31 inci Maddesinin 2 nci fıkrası dışındaki hiçbir maddesine çekince koyulamaz.

Madde 46 – Çekilme

- 1 Herhangi bir Taraf, her zaman, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirimde bulunmak suretiyle işbu Sözleşmeden çekilebilir.
- 2 Bu çekilme, bildirim Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından alınmasından sonraki üç aylık sürenin bitmesini izleyen ayın ilk günü uygulamaya geçer.

Madde 47 – Bildirim

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi ülkeleri, her imzacı Devleti, her Tarafı, Avrupa Topluluğunu, 42 inci madde uyarınca işbu Sözleşmeyi imzaya davet edilen her Devleti, 43 üncü madde-uyarınca işbu Sözleşmeye taraf olmaya davet edilen her Devleti aşağıdaki durumlardan haberdar eder:

- a her imzadan;
- b onay, kabul, tasdik veya katılmaya ilişkin her belgenin takdimden;
- c 42 ve 43 üncü maddeler uyarınca işbu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği her tarihten;
- d 41 inci madde uyarınca kabul edilen her değişiklik ve bu değişikliğin yürürlüğe girme tarihinden;
- e 46 ncı madde hükümlerine uygun olarak gerçekleşen her çekilmeden;
- f işbu Sözleşmeye ilişkin her kanun, bildirim veya yazışmadan;
- g 45 inci madde uyarınca konulan her çekinceden.

Usulüne uygun şekilde yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunanlar, işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Varşova'da, 2005 yılı Mayıs ayının 16 ncı gününde, İngilizce ve Fransızca dillerinde, her ikisi de eşit ölçüde geçerli olmak üzere ve Avrupa Konseyi arşivinde saklanacak tek nüsha olarak hazırlanmıştır. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, onaylı örneklerini Avrupa Konseyi üyesi her Devlete, işbu Sözleşmenin hazırlanması çalışmalarına katılan Avrupa Konseyi üyesi olmayan Devletlere, Avrupa Topluluğuna ve işbu Sözleşmeye katılmaya davet edilen her Devlete iletir.

